

Fra Grønlands side er vi bekymrede på grund af den russiske modstand, som går på, at missilskjoldet strider mod ABM-traktaten. Imidlertid sker der noget nyt. Selv om vi endnu ikke ved, hvad der sker, ser vi et Rusland i bevægelse, så meget i bevægelse, at landet måske vil blive en allieret nation i nær fremtid. Dermed opgives den russiske modstand måske.

Måske vil USA revurdere tanken om at opbygge missilskjoldet, fordi det kan være mere hensigtsmæssigt at anvende en så stor investering til at forebygge terroraktioner, som et missilskjold alligevel ikke kan forhindre.

Vi er havnet i en ny situation efter den 11. september, men vi ved blot endnu ikke i hvilken. I den anledning vil jeg gerne opfordre den danske regering til fortsat at holde nær kontakt til det grønlandske landsstyre, således at rigsfællesskabet kan forholde sig enstemmigt til et kommende amerikansk eller måske et pankontinentalt udspil. Vi har i mere end 50 år haft alt for mange Thulesager.

Den allersæneste Thulesag, lufthavnen i Qaanaaq, ja, hvad er der egentlig at sige om den? Politisk makværk. Statsministeren har udtalt, at han følte sig politisk presset af den tidligere landsstyreformand. Jeg er sikker på, at det er korrekt, men dersom regering og i øvrigt også tidligere regeringer havde taget situationen i Thule ganske anderledes alvorligt, var denne situation måske aldrig opstået. Havde viljen været til stede, kunne man have forhandlet sig frem til en civil løsning, således som man i sin tid fik i Kangerlussuaq.

For en grønlænder er det alvorligt belastende at se, hvor forstående Danmark på den ene side er over for begreber som humanisme og menneskerettigheder og på den anden side helt og aldeles underkender de samme hos Thules befolkning. Det er ikke få ressourcer, som staten har afsat til at forfægte gammel uret. Erkend dog, at Danmark har gjort Thules befolkning uret! Lad os dog få dette uvæsen bragt ud af verden! Lad os komme videre – og helst sammen.

Lad mig gå tilbage til lufthavnen i Qaanaaq: Anlægsudgifterne tårnede sig op, driftsudgifterne er enorme, og resultatet er, at Grønlandsfly har indført så rasende dyre billetpriser, at befolkningen i Qaanaaq igen er blevet isoleret.

Det er et grønlandsk anliggende, vil de fleste helst mene. Jeg mener imidlertid, at det er et rigsanliggende, i og med at SAS og staten ejer den største andel af Grønlandsfly, og når nu statsministeren har ladet sig presse en gang,

kunne jeg passende spørge, om han er villig til at lade sig presse bare lidt til at finde en mulighed for at reducere billetpriserne.

Når jeg taler om rigsfællesskabet, så lad mig atter udtrykke, at Attasut er tilhænger af et rigsfællesskab mellem rigets tre dele; vi har dog brug for at indtage en mere central rolle.

Første store skridt var indførelsen af hjemmestyret i 1979. Nu har vi nedsat en selvstyrekommission. Formålet er ikke at forlade rigsfællesskabet, men at afsøge vores muligheder for at styre og forvalte os selv. Det interessante er jo i virkeligheden, om vi skal få eller tage selvstyre. Jeg tror, tiden er inde til, at vi skal påtage os, hvad vi formår.

Når selvstyrekommissionen om et års tid afleverer sine anbefalinger til Landstinget, vil vi få en langvarig diskussion om, hvorledes man gradbøjer begrebet selvstændighed eller selvstyre. Denne afklaring er ikke så ligetil endda, bl.a. fordi mange ikke evner at forvalte den personlige selvstændighed. Vi ser desværre i statistikkerne, at mord, selvmord, vold, misbrug af børn er et ganske alvorligt samfundsproblem. Dette til trods må vi dog påtage os ansvaret for yderligere opgaver.

Hvad selvstyrekommissionen næste år vil anbefale, kan jeg af gode grunde ikke vide, ligeledes ved jeg ikke, hvad de efterfølgende forhandlinger i Landstinget vil medføre, men et er sikkert, nemlig at der vil blive lagt op til ændringer i forholdet mellem Danmark og Grønland, bl.a. kan jeg forestille mig, at en revideret hjemmestyrerlov skal udformes således, at den, når den bliver aktuel, kan indpasses i den grundlovsændring, som vel snart er nødvendig.

Jeg taler om fremtiden. Man hører meget om det arktiske miljøes kritiske tilstand, og man får at vide, hvorledes de levende ressourcer bliver knappe. Vi ved også, at biologerne advarer om overudnyttelse af visse dyregrupper, men bemærk, at der ikke er tale om dyrearter. Vi er godt klar over, at der visse steder finder en uhensigtsmæssig naturforvaltning sted, og der bliver også gjort noget ved det.

Grønland er for tiden under et voldsomt og helt usagligt angreb for, at vi helt har mistet kontrollen med vor ressourceudnyttelse. Dette er ikke korrekt. Der mangler en årsagsforklaring på, hvorfor visse ressourcer forsvinder fra vores område. Vi kan her nævne, at grænseoverskridende forurening og den globale opvarmning har stor indflydelse på såvel flora som fauna, men der er også andre faktorer. Lad mig blot